

to users and promote the development of libraries and archives. Therefore, the training of specialists in information, library and archival affairs should include not only traditional knowledge, but also the development of a wide range of digital skills.

Key words: *digital competence, information technologies, information specialists, digital transformation, information society, digital literacy, information culture.*

УДК 378.147:796-057.87:004.9

Олександр Гуменний

Інститут професійної освіти НАПН України

ORCID ID 0000-0001-6596-3551

DOI 10.24139/2312-5993/2024.05/128-136

ПІДГОТОВКА ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ ДИТЯЧИХ СПОРТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ПЛАТФОРМИ TEAMS ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТЬНОГО ПРОЦЕСУ

У статті досліджуються питання підготовки тренерів-викладачів дитячих спортивних навчальних закладів до використання цифрової платформи Microsoft TEAMS як інструменту для підвищення ефективності освітнього процесу. Здійснено аналіз теоретичних підходів до впровадження цифрових технологій у навчання та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Особливу увагу приділено можливостям платформи TEAMS у контексті дистанційного навчання, організації взаємодії між викладачами та учнями спортивних секцій, а також ефективному управлінню навчальним процесом. Розглянуто критерії та показники оцінки ефективності застосування цифрових інструментів для підвищення кваліфікації тренерів-викладачів. Експериментально перевірено вплив використання TEAMS на результативність освітнього процесу у спортивних навчальних закладах.

Ключові слова: *підготовка тренерів-викладачів, дитячі спортивні навчальні заклади, цифрові технології, інноваційні освітні технології, платформа TEAMS, освітній процес, підвищення кваліфікації.*

Постановка проблеми. Сучасні зміни в системі освіти та зростання ролі інформаційних технологій ставлять нові виклики перед діяльністю педагогічних кадрів, зокрема тренерів-викладачів дитячих спортивних навчальних закладів. Застосування цифрових платформ, таких як Microsoft TEAMS, у процесі тренувань відкриває нові можливості для вдосконалення якості освітнього процесу, підвищення ефективності управління та покращення комунікації між учасниками тренувального процесу.

Проте, незважаючи на очевидні переваги цифрових інструментів, існує проблема недостатньої готовності тренерів-викладачів до їх використання в професійній діяльності. Відсутність належної підготовки до впровадження інноваційних освітніх технологій обмежує потенціал використання таких платформ, що вимагає розробки ефективних методик та технологій для підвищення кваліфікації тренерів-викладачів.

У зв'язку з цим постає необхідність дослідження теоретичних та практичних аспектів підготовки педагогічних кадрів до використання цифрових платформ у навчальному процесі, а також визначення критеріїв та показників оцінки їх ефективності.

Аналіз актуальних досліджень. Питання підготовки тренерів-викладачів до використання цифрових платформ, зокрема Microsoft TEAMS, останніми роками викликає значний науковий інтерес як в Україні, так і за кордоном. У вітчизняній та зарубіжній літературі досліджуються різні аспекти впровадження цифрових технологій в освітній процес, а також їхній вплив на підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, включно з тренерами-викладачами.

Вітчизняні дослідники, такі як Карамушка (2016) та Орбан-Лембрик (2006), акцентують увагу на педагогічних працівниках загалом і розглядають питання підвищення їхньої кваліфікації та адаптації до інноваційних технологій. Цифрові технології сприяють підвищенню ефективності організації навчального процесу та забезпечують інтерактивність і зворотній зв'язок у навчанні. Проте, проблема недостатньої підготовки педагогічних кадрів до використання цифрових інструментів залишається актуальною, що обмежує можливості повноцінної інтеграції таких платформ.

Зарубіжні дослідники, такі як Hattie (2008) та Blömeke (2013), звертають увагу на компетентнісні підходи та необхідність впровадження інноваційних технологій у навчальний процес. Їхні дослідження свідчать про те, що використання цифрових платформ, таких як Microsoft TEAMS, позитивно впливає на результати навчання та взаємодію між учасниками освітнього процесу. Важливим є питання адаптації цих технологій до специфіки роботи тренерів-викладачів у спортивних закладах.

Таким чином, аналіз актуальних досліджень показує значний потенціал використання цифрових технологій у підвищенні ефективності освітнього процесу. Проте необхідні подальші розробки та впровадження методик, які б допомагали тренерам-викладачам ефективно використовувати ці інструменти.

Мета статті – дослідити процес підготовки тренерів-викладачів дитячих спортивних навчальних закладів до застосування цифрової платформи Microsoft TEAMS з метою підвищення ефективності результатів тренувань.

Методи дослідження. У процесі дослідження було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що дозволило досягти поставленої мети. Зокрема, було застосовано такі методи:

– *теоретичний аналіз* наукової літератури, нормативних документів і публікацій, присвячених питанням підготовки педагогічних працівників, використання цифрових технологій у навчальному процесі, що дозволило визначити основні підходи до теми дослідження;

– *порівняльний метод* використовувався для узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду застосування цифрових платформ, зокрема Microsoft TEAMS, у процесі підвищення кваліфікації тренерів-викладачів;

– *емпіричні методи* (анкетування, опитування, спостереження) дозволили отримати дані про стан підготовки тренерів-викладачів дитячих спортивних навчальних закладів до використання цифрових технологій у навчальному процесі, а також їхні враження від впровадження Microsoft TEAMS;

– *експериментальний метод* передбачав впровадження цифрової платформи Microsoft TEAMS в освітній процес тренерів-викладачів та оцінку її впливу на ефективність навчання. Результати експерименту були проаналізовані та узагальнені;

– *методи статистичної обробки даних* застосовувалися для аналізу результатів експериментальної роботи, що дозволило виявити залежності між застосуванням цифрових технологій і підвищенням ефективності освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. У сучасному освітньому просторі цифрові технології відіграють ключову роль у підвищенні ефективності навчального процесу, особливо у підготовці тренерів-викладачів дитячих спортивних навчальних закладів до використання сучасних цифрових технологій. Одним із найбільш потужних інструментів є платформа Microsoft TEAMS, яка забезпечує інтерактивність, гнучкість та ефективну комунікацію між учасниками навчально-тренувального процесу. Важливим завданням є підготовка педагогічних працівників до впровадження цієї платформи у їхню професійну діяльність.

Аналіз теоретичних підходів та наукових джерел свідчить про те, що підготовка тренерів-викладачів до використання цифрових інструментів є одним із пріоритетних напрямів у сучасній освіті (Карамушка, 2016; Hattie, 2008). Проте, рівень їхньої готовності до

впровадження Microsoft TEAMS у навчальний процес є недостатнім. Більшість тренерів-викладачів мають базові навички роботи з комп'ютером, проте не завжди володіють методиками ефективного використання цифрових платформ у своїй діяльності.

Згідно з результатами проведеного емпіричного дослідження, більшість опитаних тренерів-викладачів позитивно оцінили можливості платформи TEAMS, але зазначили, що їм бракує методичної підтримки для повноцінного використання всіх функцій платформи. Це свідчить про необхідність розробки цілеспрямованих програм підвищення кваліфікації, які б включали практичні аспекти застосування цифрових технологій у спортивних навчальних закладах.

Експериментальна перевірка впровадження Microsoft TEAMS показала, що використання цієї платформи створює умови для підвищення рівня задіяваності здобувачів освіти у навчальний процес, поліпшити якість зворотного зв'язку між тренерами та здобувачами, а також забезпечити систематизацію і контроль за виконанням завдань (рис.1).

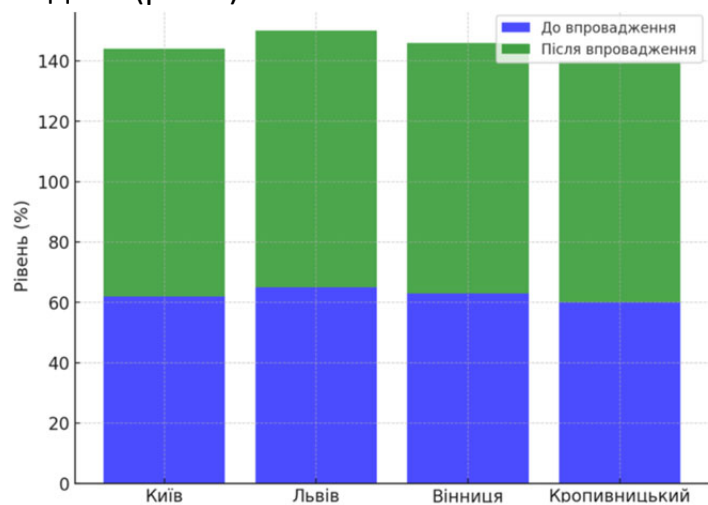

Рис. 1. Результати впровадженнями Microsoft TEAMS

На графіку показано результати впровадження Microsoft TEAMS у дитячих спортивних навчальних закладах (Київ, Львів, Вінниця, Кропивницький). Він відображає рівні до і після впровадження платформи, де синіми стовпцями показано показники до впровадження, а зеленими — після впровадження.

Зокрема, було встановлено, що тренери-викладачі, які активно застосовують TEAMS, відзначають збільшення рівня організованості та дисциплінованості своїх вихованців.

Таблиця 1

Вплив використання платформи Microsoft TEAMS на рівень організованості та дисциплінованості вихованців

Показники	Рівень до впровадження (%)	Рівень після впровадження (%)	Зміна (%)
Організованість	60	80	20
Дисциплінованість	58	78	20

Як видно з (табл. 1), використання платформи Microsoft TEAMS позитивно вплинуло на рівень організованості та дисциплінованості вихованців тренерів-викладачів. Зокрема, рівень організованості зріс з 60% до 80%, що свідчить про покращення здатності вихованців дотримуватися структури та графіку навчання. Це, ймовірно, пов'язано з тим, що TEAMS надає змогу ефективніше планувати й відстежувати виконання завдань, що допомагає їм більш дисципліновано підходити до навчально-тренувального процесу.

Рівень дисциплінованості також зріс – з 58% до 78%, що можна пояснити покращенням контролю за виконанням завдань та можливістю тренерів оперативно відслідковувати прогрес спортивно-обдарованих дітей у реальному часі. Високий рівень дисциплінованості є важливим чинником для досягнення кращих результатів як у навчальному, так і в тренувальному процесах.

Отже, дані таблиці підтверджують, що впровадження цифрових інструментів, таких як Microsoft TEAMS, сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу шляхом покращення організованості та дисциплінованості учнів.

Окрім підвищення рівня організованості та дисциплінованості, тренери-викладачі, які активно застосовують Microsoft TEAMS, також відзначають покращення таких характеристик:

– *мотивація вихованців*. Використання цифрових інструментів, таких як TEAMS, уможливило залучити учнів до процесу тренувань і навчання за допомогою інтерактивних матеріалів, завдань та змагальних елементів. Це підвищує їхню зацікавленість і бажання досягати результатів (табл 2);

Таблиця 2

Вплив використання платформи TEAMS на мотивацію вихованців у процесі тренувань та навчання

Показники	Рівень до впровадження (%)	Рівень після впровадження (%)
Залученість у тренування (%)	65	85
Зацікавленість у навчанні (%)	60	80
Бажання досягати результатів (%)	62	82

– *зворотній зв'язок*. Платформа надає можливість тренерам оперативно надавати зворотний зв'язок вихованцям, що сприяє корекції помилок в режимі реального часу та підтримує ефективну комунікацію (табл. 3);

Таблиця 3

Вплив використання платформи TEAMS на зворотній зв'язок та комунікацію між тренерами та вихованцями

Показники	Рівень до впровадження (%)	Рівень після впровадження (%)
Оперативність зворотнього зв'язку (%)	60	80
Якість комунікації (%)	62	82
Швидкість корекції помилок (%)	58	78

– *систематизація навчального процесу*. Використання TEAMS уможливорює структурування заняття, планування тренувальних сесій та зберігання матеріалів в одному місці, що допомагає краще організувати час і ресурси.

Таблиця 4

Вплив використання платформи TEAMS на систематизацію навчального процесу

Показники	Рівень до впровадження (%)	Рівень після впровадження (%)
Структурування занять (%)	55	75
Планування тренувальних сесій (%)	57	77
Організація матеріалів (%)	59	80

Таблиця демонструє, що впровадження платформи Microsoft TEAMS значно покращує систематизацію навчального процесу. Зокрема, рівень структурованості занять підвищився з 55% до 75%, планування тренувальних сесій покращилось з 57% до 77%, а організація матеріалів зросла з 59% до 80%. Це свідчить про те, що використання цифрових платформ сприяє більш ефективній організації навчального та тренувального процесу, забезпечуючи кращу підготовку тренерів-викладачів і учасників.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що використання цифрових платформ, таких як Microsoft TEAMS, є ефективним інструментом для підвищення якості освітнього процесу у дитячих спортивних навчальних закладах. Однак для забезпечення повноцінного впровадження цифрових платформ, таких як Microsoft TEAMS, і покращення професійної діяльності тренерів-викладачів, необхідно розробити спеціальні програми підвищення кваліфікації, а саме: програму «Цифрові інструменти в тренувальному процесі», курс «Інтерактивні методи навчання та тренувань», вебінар «Психолого-педагогічні аспекти роботи з платформою TEAMS».

Зазначені програми сприятимуть тренерам-викладачам краще використовувати можливості цифрових платформ та забезпечити якісний тренувальний процес із врахуванням специфіки їхньої професійної діяльності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Упровадження цифрових технологій, таких як Microsoft TEAMS, значно підвищує ефективність організації навчального та тренувального процесу в дитячих спортивних навчальних закладах. Зокрема, спостерігається зростання рівня організованості та дисциплінованості вихованців, що свідчить про позитивний вплив цифрових інструментів на формування відповідальності та самоконтролю. Це створює умови тренерам-викладачам ефективніше управляти процесом навчання, здійснювати контроль за виконанням завдань та забезпечувати оперативний зворотний зв'язок.

Однак, для максимального використання можливостей таких платформ необхідно розробляти та впроваджувати програми підвищення кваліфікації для тренерів-викладачів, які враховуватимуть специфіку їхньої професійної діяльності та забезпечуватимуть необхідний рівень технічної підготовки.

Перспективи подальших наукових розвідок включають такі напрями:

1. Розробка методичних рекомендацій для тренерів-викладачів щодо інтеграції цифрових платформ у щоденну практику навчання та тренування.

2. Дослідження впливу різних цифрових інструментів на результативність навчання у сфері спорту, а також на мотивацію та зворотний зв'язок учнів.

3. Вивчення індивідуальних підходів до впровадження цифрових технологій для різних вікових груп спортсменів з метою максимізації ефективності тренувального процесу.

4. Подальший аналіз та оцінка ефективності розроблених програм підвищення кваліфікації тренерів, спрямованих на інтеграцію цифрових інструментів у процес навчання.

Ці дослідження допоможуть не лише вдосконалити навчальний процес у спортивних закладах, але й підвищити загальний рівень цифрової грамотності тренерів-викладачів, що є необхідним у сучасних умовах цифровізації освіти.

ЛІТЕРАТУРА

- Blömeke, G. (2013). *Modeling teachers' professional competence as a multi-dimensional construct*. Springer.
- Hattie, J. (2008). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- Карамушка, Л. М. (2016). *Психологія управління в освіті: теорія і практика*. Київ: Науковий світ (Karamushka, L. M. (2016). *Psychology of management in education: theory and practice*. Kyiv: Scientific world).
- Орбан-Лембрик, Л. Е. (2006). *Соціальна психологія управління*. Київ: Видавничий дім «Професіонал» (Orban-Lembrick, L. E. (2006). *Social psychology of management*. Kyiv: Publishing House "Professional").

SUMMARY

Humennyi Oleksandr. Preparation of coaches-teachers of children's sports educational institutions for the use of the teams digital platform to improve the efficiency of the educational process

The article explores the issues related to the preparation of coaches-teachers of children's sports educational institutions for the use of the Microsoft TEAMS digital platform as a tool for enhancing the efficiency of the educational process. Theoretical approaches to the implementation of digital technologies in teaching and professional development of teaching staff are analyzed. Special attention is given to the capabilities of the TEAMS platform in the context of distance learning, organizing interaction between teachers and learners, as well as effective management of the educational process. The criteria and indicators for assessing the effectiveness of digital tools in improving the qualification of coaches-teachers are reviewed. An experimental

study was conducted to evaluate the impact of TEAMS on the effectiveness of the educational process in sports educational institutions.

Key words: *coaches-teachers training, children's sports educational institutions, digital technologies, innovative educational technologies, TEAMS platform, educational process, professional development.*

УДК 378.04:37.01

Оксана Дмитрієнко

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ORCID ID 0000-0002-8414-1964

Василь Фазан

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ORCID ID 0000-0002-9823-3704

Володимир Мокляк

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ORCID ID 0000-0001-9922-7667

Ірина Когут

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ORCID ID 0000-0002-0856-7074

DOI 10.24139/2312-5993/2024.05/136-151

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено аналізу поняття «цифрова компетентність» у контексті професійної підготовки викладачів закладів вищої освіти. Розглянуто основні складові цього поняття, проаналізовано сучасні підходи до формування цифрових навичок у викладачів, а також визначено основні виклики, з якими стикаються педагоги у процесі інтеграції цифрових технологій в освітній процес. Особливу увагу приділено методам і прийомам, які можуть бути використані для підвищення рівня цифрової компетентності викладачів, а також перспективам подальшого розвитку цього напрямку. Вища школа в сучасних умовах зіткнулася з численними викликами, зумовленими розвитком ІТ-технологій та соціальними запитами, пов'язаними з пандемією та війною. Це спричинило значне підвищення темпів реалізації інновацій для гнучкого реагування на змінні умови освітнього процесу. Визначено можливості і потреби педагогічних працівників закладів вищої освіти в опануванні новітніх технологій, а також особливості цього процесу. Окрім опанування основних інструментів та методів, що можуть бути використані в освітньому процесі, важливо враховувати швидкість розвитку цифрових технологій. Автори наголошують на необхідності формування навичок гнучкої роботи та здатності постійно актуалізувати свої знання відповідно до потреб часу та змін в інформаційно-комунікаційній сфері. Також вища школа, окрім надання певних професійних компетенцій, виконує найважливішу функцію – соціалізацію молоді. Тому впровадження цифрових технологій потребує виваженого підходу з урахуванням усіх аспектів.

Ключові слова: *цифрова компетентність, професійні компетенції, цифрові інструменти, індивідуалізація навчання, цифрова трансформація освіти.*